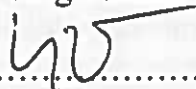

1. melléklet a 114/2013. (IV.16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„A Biedermann család településfejlesztő tevékenysége”
települési értéktárba történő felvételéhez**

Készítette:
Varga Zoltán

.....
Szigetvár, 2022. 06. 28.

I.

A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve: Varga Zoltán
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Varga Zoltán
Levelezési cím: 7900 Szigetvár, Sánc utca 5. 1/8.
Telefonszám: 06-30-183-5430
E-mail cím: varga.zoli76@gmail.com

II.

A NEMZETI ÉRTÉKTÁR ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: A Biedermann család településfejlesztő tevékenysége
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása
agrár- és élelmiszergazdaság egészség és életmód épített környezet
ipari és műszaki megoldások kulturális örökség sport
természeti környezet turizmus
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: Szigetvár
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
települési tájegységi megyei külhoni
magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A zsidó származású bécsi bankárcsalád sarja, Biedermann Simon a 19. század közepén érkezett a Dél-Dunántúlra. Fia, Biedermann Rezső (1854-1938) Szentegát központtal szervezett nagybirtokot, épített kastélyt, családi mauzóleumot. Vallotta, hogy a nagyobb vagyonhoz nagyobb felelősség is társul, ezért aktívan bekapcsolódott Szigetvár és környékének fejlesztésébe. Adományával segítette 1896-ban a kórház felépítését, 1901-ben ő tette lehetővé a Polgári Iskola létrehozását, melyért köszönetül a település díszpolgárává választotta, s főutcáját nevezte el róla. Felesége, Bleichröder Elza bárónő Polgári Leányiskolát alapított 1906-ban. Támogatta a Zrínyi-kultuszt Szigetváron, saját költségén kiadta a Szigetvár története című munkát 1903-ban, amely 100 éven keresztül volt a település egyetlen monográfiája. Támogatta a szegény sorsú gyermekeket, iskolát építtetett számukra birtokain. Az 1911-ben létrehozott sporttelep felépítését faanyaggal, fogatosmunkával, pénzzel támogatta. Mintagazdaságot hozott létre, birtokait a legmodernebb módszerekkel művelte, példát adva a környékbeli

földbirtokosoknak is. I. Ferencz József király bárói ranggal, a pápa lovagi címmel ismerte el tevékenységét.

Fia, Biedermann Imre (1894-1953) vitte tovább a nagybirtokot és apja szociális szemléletét, így az országban elsőként vezetett be öregségi nyugdíjat birtokain. Az első világháborúban 42 hónapig szolgált a fronton. Liberális konzervatív politikus volt, tagja a megyei törvényhatóságnak, 1931 és 1935 között országgyűlési képviselőként is szolgálta Szigetvárt és térségét az Egységes Párt színeiben. A második világháború idején az ellenállás tagja, mélyen vallásos katolikusként kiállt a keresztény értékek, az emberi humánus mellett, a birtokán bújtatta házi káplánjaként Edmund Pontiller szerzetest, akit a Gestapo később elhurcolt, ő is koncentrációs táborba került. A kommunista diktatúra idején 1949-ben koholt vádak alapján letartóztatták, 1951-ben a kistarcsai internálótáborba hurcolták, ahol két évvel később agyonverték.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A család városépítő, mecénási tevékenysége példa lehet minden lokálpatrióta számára. Emlékük ma is él Szigetváron, a család által építtetett iskolák ma is állnak, épületük falain emléktáblák hirdetik Elza báróné és Rezső báró nevét, utóbbiról a Fiúiskolában működő Zrínyi Miklós Gimnázium díjat is elnevezett. Jelmondatuk: Acta non verba, azaz tettek és nem szavak. Ahogy Biedermann Rezső báró fogalmazott 1906-ban, a Polgári Leányiskola avatásán:

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Németh Béla: Szigetvár története, 1903

Szabó Attila: Mindennapok a szigetvári magyar királyi állami „Rezső” polgári fiúiskolában az 1920-as években, 2005

Szigetvár története. Szerk.: Bösze Sándor– Ravazdi László – Szita László, 2006

Thassy Jenő: Veszélyes vidék, 1996

Vas István: A szigetvári polgári iskola története, 2001

Vád nélkül - Kisfaludy András dokumentumfilmje, 2019

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe: -

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek

3. A javaslathoz csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó nyilatkozat